

L'Oficina de Premsa de la Generalitat

UNA INSTITUCIÓ QUE HONORA CATALUNYA

Ens és plaent, en uns moments que tenim de lleure, de fer una breu relació de l'històric i del funcionament de l'Oficina de Premsa establerta a la Generalitat després de la proclamació de la República. Creiem un deure divulgar una institució que, malgrat d'ésser exemplar i d'una gran eficiència, no és prou coneguda dels nostres companys de professió ni dels ciutadans en general.

Aquesta institució, que no té ni ha tingut, per ara, parió a Catalunya, va néixer d'una manera força curiosa. Va ésser a rel del viatge del President Macià a Madrid, on anà a presentar a les Corts Constituents de la República l'Estatut d'Autonomia que, per mitjà d'un plebiscit popular, es va donar la nostra terra. Acompanyaren el senyor Macià en aquest viatge històric, ultra diversos polítics, alguns periodistes catalans.

No és la nostra intenció, en aquests moments, ni disposem de l'espai que fóra necessari, fer una ressenya dels episodis polítics i anecdòtics que es pro-

duïren a la capital de la República en aquella ocasió, alguns dels quals foren molt interessants. Per altra banda, el nostre estimat company Lluís Aymamí i Baudina, en un llibre documentadíssim i molt ponderat, ja exhaurit — «Amb els braços oberts» —, ja ho ha fet amb mà mestra que no pretenem superar ni tan sols igualar.

De retorn del viatge de referència, el nostre estimat president Joan Costa i Deu i el company Lluís Aymamí invitaren a un sopar íntim, que tingué lloc al «Bar Monumental» de Gràcia, el llavors Conseller de Governació Josep Tarradelles, per tal de fer-li pales llur agraiment per les moltes atencions que havia tingut a Madrid i durant el viatge amb els periodistes barcelonins.

Tractant-se de periodistes i de l'amic Tarradelles, que sempre ha tingut per a nosaltres una deferència especial, s'havia de parlar, naturalment, de coses relacionades amb la Premsa. Després de tractar de les entitats periodístiques i d'altres afers importants de la nostra professió, la conversa girà sobre l'organització de la Generalitat en referència al recull i a l'expansió de notícies.

Els companys Costa i Deu i Aymamí feren remarcar que, en el referent a informacions i facilitació de notícies de premsa, el Govern de la Generalitat estava a un nivell inferior a altres governs autònoms i especialment amb referència al Govern central. Tarradelles, les qualitats del qual no creiem sigui el moment de posar de relleu, es féu càrrec immediatament de les raons exposades pels nostres companys i es posà incondicionalment a llur disposició per tal

de procedir a la creació immediata d'una oficina oficial que tingués cura de tot el referent a informacions de premsa, el mateix del que en podríem dir de fora a dins que de dins a fora. No es féu esperar la creació del dit organisme. Al cap de pocs dies, Josep M.ª Massip era nomenat Cap de l'Oficina de Premsa de la Generalitat i, secundat pels funcionaris d'aquell centre oficial, Pere Foix i Cases i Joaquim Vilà i Bisa, començà a planejar el que amb el transcurs del temps s'havia de convertir en una oficina de premsa sense parió i que pot ésser l'orgull dels periodistes catalans, que hi han aportat la seva més o menys important col·laboració.

En els primers temps l'Oficina de referència, per altra banda amb escàs personal, es dedicà únicament a retallar els articles polítics dels diaris de Barcelona i de Madrid i a lliurar-los al President o als consellers als quals podien interessar per l'assumpte del qual es tractava, i també a facilitar als periodistes les notes oficioses dels diversos departaments de la Generalitat.

Josep M.ª Massip, però, no estigué gaire temps al davant de l'Oficina de Premsa de la Generalitat. La Generalitat de Catalunya cregué convenient, per facilitar l'estada dels diputats catalans a la capital de la República i a l'ensems per tramitar les diverses qüestions que es produïen constantment amb motiu de l'Estatut d'Autonomia, entre la Generalitat i els diversos Ministeris, establir una oficina a Madrid, per a tenir cura de la qual, i tenint en compte els seus coneixements, va ésser nomenat Josep M.ª Massip. Joan Tomàs, a mitjans del mes de setembre del 1931,

va substituir Massip en la direcció de l'Oficina de Premsa. Aquesta anà agafant paulatinament una major volada, que va fer necessari el seu trasllat a un local més espaiós que el que fins llavors havia ocupat. El primitiu local de l'Oficina que ens ocupa, després de les reformes i amoblament del cas, va ésser cedit per Josep Tarradelles, conseller de Governació, per sala de conversa i de treball als periodistes que fan informació a la Generalitat. No cal dir com els companys li agraïren aquesta nova atenció que amb ells tingué. Li va ésser dedicat un sopar i en el susdit local fou col·locada una fotografia d'ell amb expressiva dedicatòria de tots els companys.

Hem de fer remarcar en honor a la veritat que Josep Tarradelles, en lliurar l'esmentada fotografia als periodistes, s'oposà terminantment a què fos col·locada al lloc que se li havia reservat fins que deixés d'ésser conseller de Governació, i així es féu.

L'Oficina de Premsa, millorada notablement, requeri un augment de personal i entraren a formar part de la mateixa, ultra els esmentats companys Foix i Vilà, Narcís Molins i Fàbrega, Josep Rovira, J. Marlés i, més tard, Emilià Vilalta. Amb aquest augment de personal el treball va ésser millorat notablement i es procedí a l'establiment d'un arxiu de matèries de retalls dels diaris locals i forans.

A plena satisfacció dels companys periodistes i del President de la Generalitat i dels diversos consellers que s'anaren succeint, aquesta Oficina seguí el seu comès fins el dia 7 de novembre del 1933. Succeí en aquella data un episodi que voldríem passar per alt, però no ens és possible seguint el nostre propòsit de

fer una veritable rescensió històrica de l'Oficina de Premsa de la Generalitat de Catalunya.

Alguns diaris de Barcelona reberen, el dia 6 de novembre del 1932, una nota pregada segons la qual el llavors conseller de Governació, Josep Tarradelles, havia passat revista en un centre de l'Esquerra de Sans, a uns grups de «Joventuts d'Estat Català» (escamots), la qual cosa molestà en gran manera l'esmentat conseller, el qual era absolutament contrari a aquesta mena d'organitzacions més o menys bèliques. Els lectors es preguntaran segurament que té de relació l'Oficina de Premsa de la Generalitat amb una revista d'«escamots». El cas és que Josep Tarradelles cregué que havia sortit d'allí i procedí, tal vegada amb precipitació, a dissoldre-la, traslladant els funcionaris que hi treballaven a altres dependències de la casa. Josep Rovira es donà per ofès davant d'aquesta resolució del conseller de Governació i deixà de pertànyer al personal burocràtic de la Generalitat de Catalunya.

Des del novembre del 1932 fins al març del 1933, l'Oficina de Premsa es pot dir que pràcticament no funcionà. Els arxius de retalls varen ésser traslladats a una altra dependència del Palau i no se'n feren per als consellers. Unicament els funcionaris de la Presidència facilitaven al President retalls que poguessin interessar-li, retalls que no foren arxivats ni classificats, per la qual causa ens hem de plànyer d'una solució de continuïtat que existeix en l'esmentat arxiu de premsa i que dura des del mes de novembre del 1932 fins al març del 1933, en què, com es veurà, tornà a ésser posada en marxa l'Oficina de Premsa.

Com hem dit anteriorment, tots els funcionaris que prestaven els seus serveis a l'Oficina de Premsa passaren a altres llocs del Palau. Hi ha, però, les excepcions de Josep Rovira, el qual cessà en el seu càrrec de funcionari; Emilià Vilalta, que passà a l'Oficina de Madrid, i Joaquim Vilà, que fou dedicat per Josep Tarradelles a fer-li el retall de premsa relacionat amb la Conselleria de Governació.

Els companys periodistes començaren a trobar a faltar els serveis de l'Oficina de Premsa, que fins a la seva suspensió els havien estat facilitats, i feren gestions per tal que tornés a ésser posada en marxa, car era d'una importància cabdal per als diaris de Barcelona i forans, així com per a facilitar la tasca diària dels informadors de la Generalitat. Casualment en aquells moments deixà d'ésser conseller de Governació el senyor Tarradelles i ocupà el seu lloc l'ex-cap de la Majoria d'Esquerra al Parlament Català, Sr. Joan Selves i Carner (e. p. r.). Joan Selves, periodista en actiu fins poc temps abans d'ésser elegit diputat per E. R. de Catalunya, i que havia alternat els seus estudis d'advocat amb la nostra professió, es féu càrrec immediatament de la necessitat del restabliment del servei que ens ocupa, i després d'un viatge a Madrid, en el transcurs del qual visità els diversos Ministeris documentant-se de com es portava a cap el servei de premsa, encarregà al company Joaquim Vilà una Memòria i el corresponent projecte per a la reorganització de l'Oficina de Premsa.

L'elecció del company Vilà per a aquest comès fou aprovat unànimement pels companys que fan informació a la Generalitat, car en l'anterior organització

de l'Oficina ja hi havia tingut una part molt activa i els companys havien pogut fer-se càrrec de la seva activitat i de les facultats que tenia per exercir-lo a satisfacció de tothom.

Amb aquest motiu va ésser ofert un sopar al company Vilà, al qual va concórrer el conseller de Governació, senyor Selves i Carner, i tots els companys que en aquella època feien informació a la Generalitat. Altres personalitats rellevants del món de les lletres i de la política s'hi adheriren.

El primer de març del 1933 comença la reorganització de l'Oficina de Premsa a càrrec, com ja hem dit, de Joaquim Vilà. La reorganització va ésser completa; el company Vilà elegí, per a secundar-lo en la seva tasca, companys periodistes de reconeguda vàlua, que fins aquells moments prestaven els seus serveis en altres oficines de la Generalitat. Aquests foren Narcís Molins, Manuel Valldeperes, Emilià Vilalta, Toribi Verderi i Jaume Brugat. Posteriorment hi ingressà Manuel Zaragoza.

Fins aquells moments, com ja hem dit anteriorment, l'Oficina de Premsa havia funcionat, encara que eficientment, d'una manera quelcom rudimentària. Els retalls de premsa, per exemple, eren arxivats en carpetes *ad-hoc*, però sense una fitxa que permetés trobar el que es cercava d'una forma ràpida, i les dificultats anaven augmentant a mesura que creixia el nombre de retalls arxivats. Aquesta deficiència fou superada pel nou cap, Joaquim Vilà, establint uns fitxers d'un sistema senzillíssim, però molt pràctic, que permeten trobar immediatament, en pocs segons, el que hom cerca.

S'establí la redacció d'un resum de premsa de Barcelona i un altre de Madrid, que diàriament es facilita al President de la Generalitat. Aquest resum es un extracte dels retalls que es fan diàriament del més interessant que publiquen els diaris, sigui notícia o bé comentari polític. D'aquesta manera es facilita en extrem la tasca de llegir la premsa als consellers de la Generalitat, i si els interessa llegir «in extenso» alguns dels articles o notícies resumides, poden demanar a l'Oficina de Premsa el retall, el qual se'ls facilita immediatament.

Figura també en l'esmentada Oficina un altre fitxer en el qual figuren totes les publicacions de Catalunya amb les indicacions de tendència política, tiratge, cos de redacció, etc., i un altre en el qual són inclosos tots els periodistes de diaris locals o forans que fan informació als diversos centres oficials amb els corresponents domicilis, telèfons, etc.

El nombre de retalls arxivats i fitxats convenientment ascendeixen en l'actualitat a uns cent mil. Consta, a més a més, de col·leccions completes del «Butlletí Oficial de la Generalitat», de les publicacions de la Generalitat de Catalunya, etc., així com de la de diversos diaris de Barcelona i de Madrid des de la República ençà.

L'Oficina de Premsa de la Generalitat ha merescut, especialment des de que està dirigida pel nostre consoci Joaquim Vilà, públiques felicitacions de tots els diaris de Barcelona sense distinció de matisos polítics. Hem de fer especialment menció de la informació facilitada pel company Vilà durant la malaltia i defunció de Francesc Macià; el nombre de notes

proporcionades als diaris de Barcelona ascendí a 133, la qual cosa vol dir que tot el personal de l'Oficina de referència romangué, com vulgarment es diu, «al peu del canó», sense donar-se un instant de repòs tot el que durà l'enfermetat del primer President de la Generalitat Restaurada, En Francesc Macià.

S. T. M.

MALLA FRÉ

SASTRE

RONDA DE SANT PERE, 24

TELEFON 18835
